

[Kjeldgaard Iversen.]

vis, for det tyder jo bl. a. på, at arbejdsløsheden ikke er så stor for tiden.

For nu alligevel at udnytte det tilstedeværende apparat, da man har det, har man påtaget sig andre opgaver, f. eks. omskoling af ældre arbejdsløse og flere andre formål. Men alle disse foranstaltninger til trods er det endnu ikke lykkedes at få en sund økonomi, og jeg er stærkt i tvivl om, at det kan lykkes for staten at få apparatet udnyttet så stærkt, at det vil være økonomisk forsvarligt. Det skulle derfor synes at være en nærliggende tanke at afvikle det hele. Men samtidig med denne tanke dukker det andet motiv op — jeg har kunnet mærke det under forhandlingerne i udvalget, og det er også kommet frem i de bemærkninger, der er gjort til lovforslaget — nemlig dette, at vi har lejrene og det personale, der er knyttet til lejrene. Motivet er sikkert ikke bevidst, men derfor tror jeg alligevel, det har meget at sige med hensyn til lysten til at beholde lejrene og uviljen mod at gå radikalt til værks og afskaffe et apparat, som man på grundlag af alle erfaringer må sige er overflødig. Grunden til, at jeg hæfter mig så stærkt derved, er den, at ungdomsudvalgets beretning, som er aftrykt i lovforslaget, meget stærkt går ind for, at man sikrer de mennesker, der er knyttet til lejrene, som de er i dag, fastere ansættelsesforhold; man ønsker, at de normeres som tjenestemænd, eller at de i hvert fald opnår ansættelsesvilkår med pensionsret. Jeg skal indrømme, at lejrlederne og de til lejrene knyttede lærere har udført et godt stykke arbejde og er meget dygtige personer. Men dette alene kan ikke motivere, at man opretholder stillinger, som skal lønnes af staten, hvis disse stillinger er mere eller mindre overflødige. Ude i det private erhverv er der også mange arbejdere og funktionærer, som har udført et godt og trofast arbejde, men af den grund kan man ikke komme og kræve, at der skal opretholdes overflødige stillinger til dem.

Der er efter min mening fremsat så mange argumenter for skolernes fortræffelighed, forsåvidt angår personalet, at jeg ikke kan undgå at få den opfattelse, at der heri virkelig ligger et ikke ubetydeligt motiv til, at man vil opretholde loven.

Endelig er der et tredje motiv, som måske heller ikke er officielt, men som måske også, i hvert fald tidligere, gjorde sig stærkt gældende i visse kredse. Det var ønsket om at skjule en del af den faktiske arbejdsløshed; når man henviste de unge arbejdsløse til

disse foranstaltninger, gled de ud af den officielle statistik.

Alle tre motiver — der kan være flere, men disse tre er dem, jeg har kunnet komme ind på ved behandlingen af dette lovforslag — har været medvirkende. Men retsforbundet godkender ikke noget af disse tre motiver. Det officielle motiv — hovedmotivet, håber jeg —, at staten skal skaffe arbejde, anerkender vi ikke. Det er ikke statens opgave at skaffe arbejde, det er statens opgave at åbne for arbejdsmuligheder; men der må man desværre sige at staten i meget høj grad har forsømt sin opgave.

Vi i retsforbundet tror ikke på beskæftigelsesforanstaltninger som middel mod arbejdsløshed, fordi foranstaltningerne med deres bivirkninger, deres bekostning, og hvad de indirekte forårsager, vil virke stik modsat. Vi har derfor altid været imod nødhjælpsarbejde og beskæftigelsesforanstaltninger af enhver art.

Da nu oven i købet hovedmotivet synes at være trådt noget i baggrunden, har vi fra retsforbundets side stillet ændringsforslag, som går ud på at ophæve loven og afhænde de skoler, som er hjemlet i loven. Udvalgets flertal betræder egentlig omend nølende og forsigtigt den samme vej derved, at det foreslår, at een eller flere af skolerne overgår til andre formål, f. eks. til civilforsvaret. Tanken deri er i og for sig den, at hvis det viser sig, at der ikke bliver brug for skolerne i det omfang, man forventer — og håber, er jeg lige ved at sige —, må man afvikle resten og erkende, at der ikke er behov for dem, og så skride til afvikling.

De skoler, de bygninger og det apparat, som er tilstede, vil jeg tro at staten meget let vil kunne afhænde til private institutioner, og det er egentlig for mig en meget nærliggende tanke, at f. eks. fagforeningerne ville være interesseret i at overtage skolerne. De vil kunne anvende dem til de formål, de anvendes til i øjeblikket: til opskoling af unge arbejdsløse og til omskoling af ældre indenfor deres arbejdsløshedskasser; endvidere til ferielejre og arbejderhøjskoler; de har jo noget lignende i forvejen. Det ligger derfor snublene nær for mig at antage, at fagforeningerne vil være interesseret i at få arbejdslejrene overdraget, og vi er villige til at drøfte formen for en sådan overdragelse.

Jeg skal derfor anbefale at stemme for retsforbundets primære ændringsforslag, som står i betænkningen under nr. 1. Kan dette ændringsforslag ikke opnå flertal — og det er der ikke grund til at tro efter den flertalsudtalelse, der findes i betænkningen —, vil jeg